

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ
“САВА ДОБРОПЛОДНИ“ – гр. Шумен

УТВЪРЖДАВАМ:

Д-Р АЛБЕНА ИВАНОВА- НЕДЕЛЧЕВА

ДИРЕКТОР НА СУ „САВА ДОБРОПЛОДНИ“ – ГР. ШУМЕН

ПРОГРАМА

ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО

“БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА“

В СУ “САВА ДОБРОПЛОДНИ“

I – IV КЛАС

УЧЕБНА 2023/2024 ГОДИНА

I. Общо представяне на програмата

Обучението по безопасност на движение по пътищата е неделима част от цялостното възпитание, обучение и социализиране на ученика в системата на училищното образование. Това е социално учене с важност за формиране на определени практически умения у учениците като участници в движението по пътищата. Екстериоризирането на тези умения е свързано с развитие на защитните механизми на ученика за неговото безопасно и културно поведение на пътя. Съвременната пътна среда е опасна за ученика, тъй като тя е неестествена по отношение на неговите вътрешни механизми и способности за психофизическа защита. В тази възраст учениците все още не могат да възприемат, чувстват и осъзнават опасностите в движението по пътя.

Развиването и усъвършенстването на психофизиологическите механизми за защита и създаването на определен начин на мислене и поведение на пътя, ще осигурят личната безопасност на ученика и безопасността на другите участници в движението по пътя.

II. Цели на обучението

1. Изграждане и развиване на защитни механизми, спрямо опасностите на пътната среда.
2. Развиване на перцептивните умения на учениците за безопасно поведение на пътя, на основата на развиване на зрителните и слуховите възприятия, на възприятията за време и пространство.
3. Подпомагане на процеса за развитие на концентрацията на вниманието, паметта, дисциплинираност и отговорно поведение на пътя.
4. Формиране на знания и умения за безопасно придвижване до училище и обратно, пресичане на пътен светофар и пешеходна пътека.

III. Специфика на възпитанието и обучението

Психофизиологически профил на учениците от I-IV клас, като участници в пътното движение, се характеризира по отношение на:

1. Зрително възприятие.

За учениците от тази възраст, като участници в движението е характерно, че зрителните им възприятия са непълни. Причините за това са:

- Ниският ръст, който ги затруднява при възприемане на оразмерената за възрастните пътна среда.

- Тясно поле на периферното зрение, чрез което най-напред се забелязва движението на предметите, преди всички други техни свойства.

2. Слухово възприятие.

Учениците в I-IV клас имат недиференцирано слухово възприятие. За него е характерно непълното и неточното определяне посоката и източника на звук. Това се дължи на неразвения все още в тази възраст бинаурален слух, т.е. на системата, която осигурява възприемане на звука с двете уши. Благодарение на бинауралния слух възрастният човек вече много точно може да определи източника на звук в пространството.

3. Особености на вниманието.

Вниманието на учениците в I-IV клас има следните недостатъци:

3.1. Бърза подвижност и недостатъчна концентрираност, които говорят за едно неустойчиво внимание, подчинено на висока емоционалност и импулсивност.

3.2. Опасно разсейване на вниманието, което се проявява най-често когато си мислят, че са защитени на пътя от външни фактори. Когато са с група ученици или когато са близо до дома си и се чувстват в зоната на тяхната защита.

В тези случаи, поради стеснения обем на внимание, те не могат да се ориентират в бързо променящата се пътна среда и вероятността да пострадат е голяма.

4. Двигателна функция и поведение на пътя.

Учениците от I-IV клас имат голяма двигателна активност. Това е тренировка и упражнение на тяхната моторика за усъвършенстване регулиращото влияние на различните мозъчни центрове върху нея. В тази възраст учениците могат да видят и да разберат някои пътни ситуации, но не винаги могат да реагират на тях или реагират по-бавно от възрастните, поради липса на достатъчно опит, тъй като им е нужно повече време, за да извършат определени двигателни действия, породени от зрителен или слухов дразнител на пътя.

В тясна връзка с поведението на ученика на пътя е и неговият стартов рефлекс. Най-често той представлява мускулно напрежение, замръзване на място и обща напрегнатост при поява на определен слухов дразнител. В следващия момент вече идва ред на определено двигателно действие. Но в случая то е последица от възприетата и преработена информация, съпоставена с миналия опит.

Колкото е по-пълна тази информация и колкото по-богат е миналият опит, толкова по-правилно ще бъде взетото решение. Докато възрастните могат да се справят с такава задача добре, същото не може да кажем за учениците от I-IV клас.

5. Ориентиране във времето и пространството.

За учениците от I-IV клас е значително по-трудно да възприемат времето, отколкото пространството. Причината е в самата природа на времето като обект на познание.

Учениците трябва да могат да следят времето, за да се справят успешно с възложените им задачи. В начален етап силно подценяват продължителността на минутата като интервал от време.

В края на началната училищна възраст, на основата на всекидневната си практика, учениците се научават, че за изминаване на по-голямо разстояние е нужно повече време и обратно. И въпреки това те се затрудняват, когато трябва да сравнят времето, за което автомобил ще измине права отсечка с определена дължина, с това на друг автомобил, който ще измине отсечка със същата дължина, но с начупен профил.

IV. Област на компетентност, тематично направление, тема, брой учебни часове, дата на провеждане.

Област на компетентност клас	Тематично направление	Тема	Брой учебни часове	Дата
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
<u>Първи клас :</u>				
1.Правила и култура на поведение на пътя	1. Правила за движение на пешеходец	1.1. Моят безопасен път до училище и обратно* 1.2. Моят робот знае безопасен път до училище* 1.3. Пешеходна пътека 1.4. Аз не пресичам сам*	4 ч.	09.10.2023 г. 23.10.2023 г. 13.11.2023 г. 11.12.2023 г.
2. Пътна среда	2. Пътна сигнализация	2.1. Пътен светофар за регулиране движението на пешеходците	1 ч.	15.01.2024 г.
	3. Пътни превозни средства	3.1. Двуколесни пътни превозни средства за деца	1 ч.	12.02.2024 г.
3. Перцептивни умения за безопасно поведение на пътя	4. Зрителни,слухови възприятия и ориентиране в пространството	4.1. Знам къде съм 4.2. Знам къде са пътните превозни средства 4.3. Знам къде са другите	3 ч.	11.03.2024 г. 15.04.2024 г. 13.05.2024 г.
<u>Втори клас :</u>				
1. Правила и култура на поведение на пътя	1. Безопасно пресичане	1.1. Улиците до моето училище* 1.2. Моят робот знае къде да пресича* 1.3. Алгоритъм за безопасно пресичане	1 ч. 1 ч. 1 ч.	09.10.2023 г. 13.11.2023 г. 11.12.2023 г.
2. Пътна среда	2. Пътна сигнализация	2.1. Пътен светофар за регулиране движението на превозни средства	1 ч.	12.02.2024 г.
	3. Пътни превозни средства	3.1. Отивам на училище с автобус, трамвай, тролейбус, лек автомобил	1 ч.	11.03.2024 г.
3. Перцептивни умения за безопасно поведение на пътя	4.Зрителни,слухови възприятия и ориентиране в пространството	4.1. Виждам и чувам пътните превозни средства*	1 ч.	15.04.2024 г.

<u>Трети клас :</u>				
1. Пътна среда	1. Пътна сигнализация	1.1. Път. Елементи на пътя	1 ч.	09.10.2023 г.
2. Правила и култура на поведение на пътя	2. ППС на две колела	2.1. Велосипед*	1 ч.	13.11.2023 г.
		2.2. Пътен светофар за велосипедисти	1 ч.	11.12.2023 г.
3. Перцептивни умения за безопасно поведение на пътя	3. Зрителни, слухови възприятия и ориентиране в пространството	2.3. Безопасни места за управление на велосипеда*	1 ч.	12.02.2024 г.
		2.4. Моят робот спазва сигналите на светофара. *	1 ч.	11.03.2024 г.
		3.1. Знаем къде са пътните превозни средства*	1 ч.	15.04.2024 г.
<u>Четвърти клас:</u>				
1. Пътна среда	1. Пътна сигнализация	1.1. Пътни знаци, пътна маркировка	1 ч.	09.10.2023 г.
2. Правила и култура на поведение на пътя	2. Опасни пътни ситуации	1.2. Кръстовища	1 ч.	13.11.2023 г.
		1.3. Пътни превозни средства, използвани в селското стопанство	1 ч.	11.12.2023 г.
3. Перцептивни умения за безопасно поведение на пътя	3. Зрителни, слухови възприятия и ориентиране в пространството	1.2. В населено място. Извън населено място*	1 ч.	12.02.2024 г.
		3.1.Виждам пътните превозни средства*	1 ч.	11.03.2024 г.
		3.2.Чувам пътните превозни средства*	1 ч.	15.04.2024 г.

1. Учебното съдържание е разработено по област на компетентност, тематично направление и тема съобразна с възрастта на ученика.
2. Класните ръководители да впишат в годишните си планове точните наименования на темите и датите в посочения учебен срок.
3. Разпределение на часовете за обучение:
I клас за практически умения – 6 учебни часа.*, за теоретични знания – 3 учебни часа (9 учебни часа)
II-IV. клас за практически умения – 3 учебни часа.*, за теоретични знания – 3 учебни часа (6 учебни часа)
„Петминутката” по БДП задължително се провежда всеки ден и подпомага учебната дейност по БДП.